

Notat om tilråding av vedtak om kontrollområdeforskrift

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Til: Avdelingsdirektør Elisabeth Wilmann

Dato: 20.3.2018

Fra: Seksjon fiskehelse og fiskevelferd

Saksnummer: 2018/30225

VEDTAK OM FASTSETTELSE AV FORSKRIFT

-om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr i Austevoll kommune, Hordaland fylke

Innholdet i forskriftsforslaget

Vi foreslår å opprette kontrollområde for å bekjempe utbrudd av ILA i Austevoll kommune i Hordaland fylke.

Formålet med forskriften om kontrollområde som foreslått er å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen ILA hos fisk i forskriftens virkeområde, jf. forskriftens § 2.

Forskriften legger restriksjoner på aktivitet i området for å hindre videre smitte.

Bakgrunn

Fiskeysykdommen ILA er påvist på sjølokaliteten 11543 Buholmen i Austevoll kommune i Hordaland. Lokaliteten drives av Lerøy Vest/Sjøtroll Havbruk AS.

Veterinærinstituttet varslet Mattilsynet 26. januar 2018 om mistanke om ILA på lokalitet Buholmen. Mistanken bygget på positive analyseresultater (PCR) fra Veterinærinstituttet.

Mattilsynet stadfestet ILA-diagnosen 26. januar på grunnlag av ytterligere analyseresultater fra Veterinærinstituttet.

Utbredelse av soner

Region Sør og Vest har med bakgrunn i anvisninger i gjeldende ILA-beredskapsplan og lokale forhold foreslått en utbredelse av bekjempelsessone og overvåkingssone rundt lokaliteten Buholmen for å bekjempe og overvåke sykdommen. En kontrollområdeforskrift som foreslås vil blant annet legge restriksjoner på trafikk i området. Slik Mattilsynet ser det er det fortsatt smittefare forbundet med nøter og evt. utstyr frem til disse er vasket og desinfisert og lokalitetene har gjennomført brakklegging i samsvar med kravene i forskriften.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd har besluttet at bekjempelsessonen skal omfatte lokalitetene 11543 Buholmen, 14039 Litle Lunnøy, 22915 Kalsøyflu og 10041 Kviksholmen. Etter høringsrunden ble det bestemt at lokalitetene 35497 Drøno, 32577 Klammerholmen, 11525 Stille S, 14040 Krigsholmen, 10045 Eidholmen og 32757 Horgefjorden ikke skal være i bekjempelsessonen, men i overvåkingssonen.

Høring

Kontrollområdeforskrifter i forbindelse med utbrudd av ILA må etableres raskt for å sikre at riktige smittebegrensende tiltak iverksettes. Med denne bakgrunn har Mattilsynets administrerende direktør besluttet at Mattilsynet kan unnta forskriften fra krav til høring med tre måneders (minimum seks ukers) frist for innspill (jf. krav og unntak fra krav i utredningsinstruksen).

Berørte aktører er gitt anledning til å gi innspill til reguleringsforslaget på følgende måter:

For å sikre tidlig informasjon til berørte aktører, sendte Mattilsynet region Sør og Vest den 5. februar ut en epost med informasjon om at Mattilsynet så for seg å opprette kontrollområde med bekjempelses- og overvåkingssone rundt lokalitet Buholmen. Kart som viste forslag til sonenes utstrekning ble ettersendt 8. februar 2018. Høringsmøte fant sted 9. februar i Leirvik, Stord, og det ble gitt frist til 16. februar for å komme med innspill til forslaget.

Region Sør og Vest mottok flere innspill til soneforslaget for Austevoll kommune. Innspillene ble vurdert og konkludert med i høringsbrevet.

Høringsbrev med forslag til forskrift ble deretter lagt på Mattilsynets nettsider under regelverksutvikling 28. februar 2018. Frist for innspill ble satt til utgangen av tirsdag 6. mars 2018.

Mattilsynet mottok innspill fra Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange v/advokat Halfdan Mellbye som representerer Langøy laks AS, Austevoll Melaks AS og Troland Lakseoppdrett AS, og fra Austevoll kommune.

Høringsinnspillene er oppsummert, vurdert og konkludert med i vedlegg til dette fastsettelsesdokumentet.

Det er komplekse vurderinger som ligger til grunn for etablering av sonenes utstrekning i et kontrollområde som opprettes for å kontrollere sykdom på fisk i sjø. Sonenes utstrekning skal utgjøre faglig forsvarlige soner for kontroll med sykdommen. Mattilsynet har foretatt en grundig vurdering av utstrekningen for endelig bekjempelsessone som nå vedtas. De lokale forholdene i oppdrettsområdet, innspillene fra kunnskapsstøtteinstitusjonene, Mattilsynets erfaring med sykdommen ILA og samtlige høringsinnspill er tatt med i vurderingen før endelig beslutning er fattet.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd har kommet til at det er mulig å redusere bekjempelsessonen innenfor det som er smittemessig forsvarlig. Bekjempelsessonen Mattilsynet etablerer vil ikke omfatte lokalitetene Horgefjorden, Eidholmen, Krigsholmen, Stille S, Klammerholmen og Drøno. Sonen kan ikke gjøres mindre enn det som vil utgjøre faglig forsvarlig håndtering av ILA-utbruddet i Austevoll. Av den grunn er det ikke aktuelt å lage sonens utstrekning slik at lokaliteten Kviksholmen tas ut av sonen.

Detaljinformasjon om lokalitetene, som tidspunkt for endelig slaktning av høst-16-generasjonen og mengde fisk som vil bli stående i sjøen i området fremover, har hatt betydning for vurderingene og konklusjonene våre.

Bakgrunnen for at det har tatt lang tid å få etablert denne kontrollområdeforskriften for ILA, er at Mattilsynet har hatt behov for å gjøre en ny vurdering av sonenes utstrekning etter høringsrunden. Det er uheldig at det brukes så lang tid på å etablere en kontrollområdeforskrift for ILA, men vurderingene har i foreliggende tilfelle vært utfordrende, og det avgjørende er at sonenes utstrekning nå er forholdsmessig, smittemessig forsvarlig og faglig godt begrunnet.

Tilråding

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd tilrår at vedlagte forskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjons lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr i Austevoll kommune i Hordaland fylke fastsettes.

Vedlegg:

Forskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjons lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr i Austevoll kommune, Hordaland

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet, hovedkontoret 20. mars 2018 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, og forskrift 17. juni 2008 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr § 36.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen infeksjons lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr innenfor forskriftens virkeområde.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder opprettelse av kontrollområde bestående av bekjempelsessone og overvåkingssone i Austevoll kommune i Hordaland.

Bekjempelsessonen opprettes omkring lokalitetene 11543 Buholmen, 22915 Kalsøyflu, 14039 Litle Lunnøy og 10041 Kviksholmen.

Bekjempelsessonen avgrenses

- Fra vest med en rett linje mellom et punkt i havet ved nordspissen av Møkster (5,081275; 60,072969) og et punkt nord på Stolmenøya (5,046447; 60,017515)
- Fra sør i Stolmasundet ved broen mellom punkt (5,096616; 59,996311) og (5,103384; 59,995294)
- Fra sørøst i Bekkjarviksundet ved broen mellom punkt (5,199134; 60,015208) og (5,200874; 60,017061)
- Fra nord med en rett linje mellom et punkt nord fra Drønen (5,190478; 60,078511) tilbake til punktet ved Møkster (5,081275; 60,072969).

Overvåkingssonen ligger nord og sørøst for bekjempelsessonen.

Overvåkingssonen i nord avgrenses

- Fra sørvest fra et punkt i havet ved nordspissen av Møkster (5,081275; 60,072969) til et punkt i havet i Horgefjorden (5,102777; 60,107112)
- Videre rett til et punkt på Stora Kalsøy ved Bakkasund (5,089934; 60,130483)
- Fra nord et punkt på Stora Kalsøy ved Steinneset (5,090528; 60,142819) til et punkt vest på Stora Skorpo (5,168391; 60,158268), videre fra et punkt øst på Stora Skorpo (5,18354; 60,161613) til et punkt på Kyrholmen (5,205011; 60,165952)
- Fra øst fra Kyrholmen til et punkt i havet (5,259831; 60,153278) øst for Litla Lauarøya, videre sør til et punkt i havet (5,296892; 60,116445), videre vest til et punkt på nord Huftarøy, øst fra Birkeland (5,243604; 60,108059)
- Fra sør med en rett linje mellom et punkt nord fra Drønen (5,190478; 60,078511) til et punkt ved Møkster (5,081275; 60,072969).

Overvåkingssonen sør i Bekkjarviksundet avgrenses

- fra nord ved broen mellom punkt (5,199134; 60,015208) og (5,200874; 60,017061),

- fra sør mellom et punkt ved Økshammaren (5,22239; 59,989116) og et punkt sør på Huftarøy (5,243722; 59,997479).

I vedlagte kart er bekjempelsessonen merket med rødt, mens overvåkingssonen er merket med gult.

Forskriften omfatter også slakterier, tilvirkingsanlegg og notvaskerier utenfor kontrollområdet som håndterer akvakulturdyr, produkter av akvakulturdyr og utstyr fra anlegg i bekjempelsessonen.

§ 3. Definisjoner

I forskriften menes med:

Akvakulturdyr: Vannlevende dyr, inkludert kjønnsprodukter, hvile- og forplantningsstadier, unntatt sjøpattedyr, som kommer fra eller er ment for akvakulturanlegg.

Fisk: Enhver laksefisk og marin fisk uansett utviklingsstadium.

ILA (infeksiøs lakseanemi): Virussykdom forårsaket av en sykdomsfremkallende variant av ILA-virus (HPR deletert ILA-virus). ILA-virus er et akvatisk orthomyxovirus. ILA gir alvorlig sykdom og dødelighet hos atlantisk laks.

Laksefisk: Atlantisk laks (*Salmo salar*), ørret (*Salmo trutta*), regnbueørret (*Oncorhynchus mykiss*) og røye (*Salvelinus alpinus*).

Kontrollområde: Et avgrenset geografisk område bestående av bekjempelsessone og overvåkingssone opprettet som ledd i forebygging, begrensning og bekjempelse av ILA, hvor det gjelder særskilte tiltak, forbud eller påbud.

Kapittel II. Tiltak i bekjempelsessonen

§ 4. Overføring av akvakulturdyr inn i og ut av bekjempelsessonen

Det er forbudt å sette ut akvakulturdyr i bekjempelsessonen. Mattilsynet kan gjøre unntak for utsett av rensfisk.

Det er forbudt å føre akvakulturdyr fra anlegg i bekjempelsessonen ut av bekjempelsessonen uten tillatelse fra Mattilsynet. Forbudet gjelder også føring av akvakulturdyr til slakteri eller tilvirkingsanlegg.

§ 5. Tiltak overfor akvakulturanlegg med laksefisk i bekjempelsessonen

Anlegg med laksefisk i sjø skal oversende ukentlige lister som viser den daglige dødeligheten av fisk på merdnivå til Mattilsynet.

Anlegg med laksefisk i sjø skal føre registrer over besøk på anlegget og gi informasjon om smittestatus til alle besøkende som kan komme i kontakt med fisk og utstyr/materiale som kan overføre smitte.

Anlegg med laksefisk i sjø skal minst ha månedlig helsekontroll med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte. Prøveuttak kan skje slik det fremgår av vedlegg 2 til forskriften.

Fisk fra anlegg med laksefisk i sjø med påvist eller grunn til mistanke om ILA skal slaktes eller destrueres innen en fastsatt frist i henhold til en individuell plan godkjent av Mattilsynet. Etter at anlegget er tømt for fisk skal det rengjøres og desinfiseres. Anlegget skal deretter brakklegges i minimum tre måneder.

Anlegg med laksefisk i sjø der ILA ikke er påvist skal, etter at det er tømt for fisk, rengjøres og desinfiseres.

Alle anlegg med laksefisk i sjø i bekjempelsessonen skal etter rengjøring/desinfeksjon gjennomføre felles brakklegging i minimum to måneder.

Etter at Mattilsynet har vurdert og skriftlig akseptert vask og desinfeksjon av anleggene til å være tilstrekkelig, kan brakkleggingstiden starte.

Anlegg med laksefisk i sjø må daglig føre skriftlige registreringer om gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskrift. Registreringene skal være lett tilgjengelige slik at de kan forevises Mattilsynet ved inspeksjon.

§ 6. Rengjøring av nøter med mer fra akvakulturanlegg i bekjempelsessonen

Oppdrettsnøter fra anlegg innenfor bekjempelsessonen skal leveres til et notvaskeri som Mattilsynet tillater.

Nøter må være merket med navn på opprinnelseslokalitet og lokalitetsnummer.

Benyttes notvaskeri som ligger utenfor bekjempelsessonen skal det meldes fra til Mattilsynet minst to virkedager før nøter transporteres ut av bekjempelsessonen.

Transport av nøter til notvaskeri fra anlegg i bekjempelsessonen skal foregå i en lukket transport og langs en transportrute som på forhånd er godkjent av Mattilsynet.

Ved rengjøring og desinfeksjon av nøter fra anlegg innenfor bekjempelsessonen, skal alt avløpsvann samles opp og filtreres og desinfiseres før utslipp. Nøter fra bekjempelsessonen skal holdes atskilt fra nøter fra andre anlegg.

Oppdrettsbåter, fôrlåter, flyteringer og annet utstyr fra anlegg i bekjempelsessonen skal rengjøres og desinfiseres slik Mattilsynet bestemmer, før utstyret tas i bruk ved samme eller annen lokalitet.

Notvaskeri som skal vaske nøter fra bekjempelsessonen må daglig føre skriftlige registreringer av gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskrift. Registreringene skal være lett tilgjengelige slik at de kan forevises Mattilsynet ved inspeksjon.

§ 7. Tiltak overfor slakteri som skal slakte fisk fra bekjempelsessonen

Slakteri som skal slakte laksefisk fra bekjempelsessonen må ha godkjent avløpsbehandling, partikkelfelle og tilfredsstillende hygieniske rutiner samt føre daglige, skriftlige registreringer av gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskrift. Registreringene skal være lett tilgjengelige slik at de kan forevises Mattilsynet ved inspeksjon.

Fisk fra akvakulturanlegg i bekjempelsessonen tillates ikke plassert i slaktemerd ved mottak på slakteriet. Mattilsynet kan unntaksvis gi tillatelse til slik plassering.

Slakteri som slakter fisk fra akvakulturanlegg med påvist eller grunn til mistanke om ILA tillates ikke å motta fisk fra andre lokaliteter.

Etter at det er slaktet fisk fra akvakulturanlegg med påvist eller grunn til mistanke om ILA, skal slakteriet rengjøres og desinfiseres før det igjen kan slaktes annen fisk ved slakteriet. Mattilsynet i distriktet der slakteriet ligger gir tillatelse til slakting etter rengjøring/desinfeksjon.

Ferdig slaktet fisk fra anlegg med påvist eller grunn til mistanke om ILA tillates ikke ført ut av slakteriet til tilvirking uten at det er meldt fra til Mattilsynet minst to virkedager før overføring om hvilket tilvirkingsanlegg som er aktuell for mottak. Fisk fra lokalitet med påvist eller grunn til

mistanke om ILA tillates kun overført til tilvirkingsanlegg med godkjent avløps- og avfallshåndtering. Tilvirkingsanlegget og Mattilsynet i mottakerdistriktet, skal ha mottatt melding om fiskens opphav før den ferdige slaktede fisken tillates overført til tilvirkingsanlegget.

§ 8. Tiltak ved transport i bekjempelsessonen

Transport av levende laksefisk som ikke skal til bestemmelsessted i bekjempelsessonen skal så vidt mulig gå utenom bekjempelsessonen. Transport av levende laksefisk i eller gjennom bekjempelsessonen skal godkjennes av Mattilsynet.

Ved smolttransport og transport av slaktefisk gjennom bekjempelsessonen skal Mattilsynet varsles på forhånd med opplysninger om navn på båt, passeringstidspunkt og leveringssted.

Brønnbåter som transporterer levende fisk fra akvakulturanlegg med påvist eller grunn til mistanke om ILA skal ikke ta andre transportoppdrag uten at det foreligger tillatelse fra Mattilsynet.

Transportør som transporterer akvakulturdyr gjennom bekjempelsessonen må daglig føre skriftlige registreringer over gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskrift. Registreringene må være lett tilgjengelige slik at de kan forevises Mattilsynet ved inspeksjon.

Det er forbudt for båter og andre transportmidler å ta inn transportvann, ballastvann eller lignende i bekjempelsessonen. Forbudet gjelder ikke for transportvann som tas inn ved lasting av slaktefisk i sonen.

Mattilsynet kan pålegge tiltak overfor transportør som transporterer akvakulturdyr til eller fra anlegg i bekjempelsessonen slik som krav om godkjent transportrute, lukket brønn, behandling av transportvann, avfallsbehandling, vask og desinfeksjon.

Transport og levering av fôr til anlegg i bekjempelsessonen skal skje etter Mattilsynets anvisning.

Mattilsynets kan treffe tiltak overfor annen transport i bekjempelsessonen som kan innebære fare for smitteoverføring.

§ 9. Tiltak overfor annen virksomhet i bekjempelsessonen

Fangst og flytting av rensefisk er ikke tillatt i bekjempelsessonen.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i bekjempelsessonen som kan innebære fare for smitteoverføring.

Kapittel III. Tiltak i overvåkingssonen

§ 10. Tiltak overfor akvakulturanlegg med laksefisk i overvåkingssonen

Anlegg med laksefisk i sjø skal ukentlig oversende Mattilsynet lister som viser den daglige dødeligheten av fisk på merdnivå.

Anlegg med laksefisk i sjø skal minst ha månedlig helsekontroll med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte. Prøveuttak kan skje slik det fremgår av vedlegg 2 til forskriften.

§ 11. Tiltak ved transport i overvåkingssonen

Mattilsynet kan pålegge ytterligere tiltak overfor transportør som transporterer akvakulturdyr til eller fra anlegg i overvåkingssonen slik som krav om godkjent transportrute, lukket brønn, behandling av transportvann, avfallsbehandling, vask og desinfeksjon.

Transportør som transporterer akvakulturdyr gjennom overvåkingssonen skal daglig føre skriftlige registreringer over gjennomførte tiltak fastsatt i medhold av første ledd. Registreringene må være lett tilgjengelige slik at de kan forevises Mattilsynet ved inspeksjon.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen transport i overvåkingssonen som kan innebære fare for smitteoverføring.

§ 12. Tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i overvåkingssonen

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet innenfor overvåkingssonen som kan innebære fare for smitteoverføring.

Kapittel IV. Kontrollområdets varighet

§ 13. Opphevelse av bekjempelsessonen

Etter at all laksefisk fra anleggene i bekjempelsessonen er slaktet ut, anlegg og utstyr forskriftsmessig rengjort og desinfisert, lokalitetene har gjennomført en samordnet brakklegging av bekjempelsessonen i minimum to måneder og anlegg der det er påvist ILA er brakklagt i minimum tre måneder, kan Mattilsynet vedta at bekjempelsessonen skal oppheves.

Fra samme dato som bekjempelsessonen oppheves, innlemmes den i overvåkingssonen.

§ 14. Opphevelse av overvåkingssonen

Overvåkingssonen oppheves når det er gått to år siden bekjempelsessonen i kontrollområdet ble opphevet.

Kapittel V. Andre bestemmelser

§ 15. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter nødvendige enkeltvedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matlovens § 23 om tilsyn og vedtak, og kan herunder treffe vedtak etter § 24 om særskilt smittesanering, § 25 om stenging og virksomhetskarantene og § 26 om tvangsmulkt.

§ 16. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 17. Straffebestemmelser

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbar i henhold til matloven § 28.

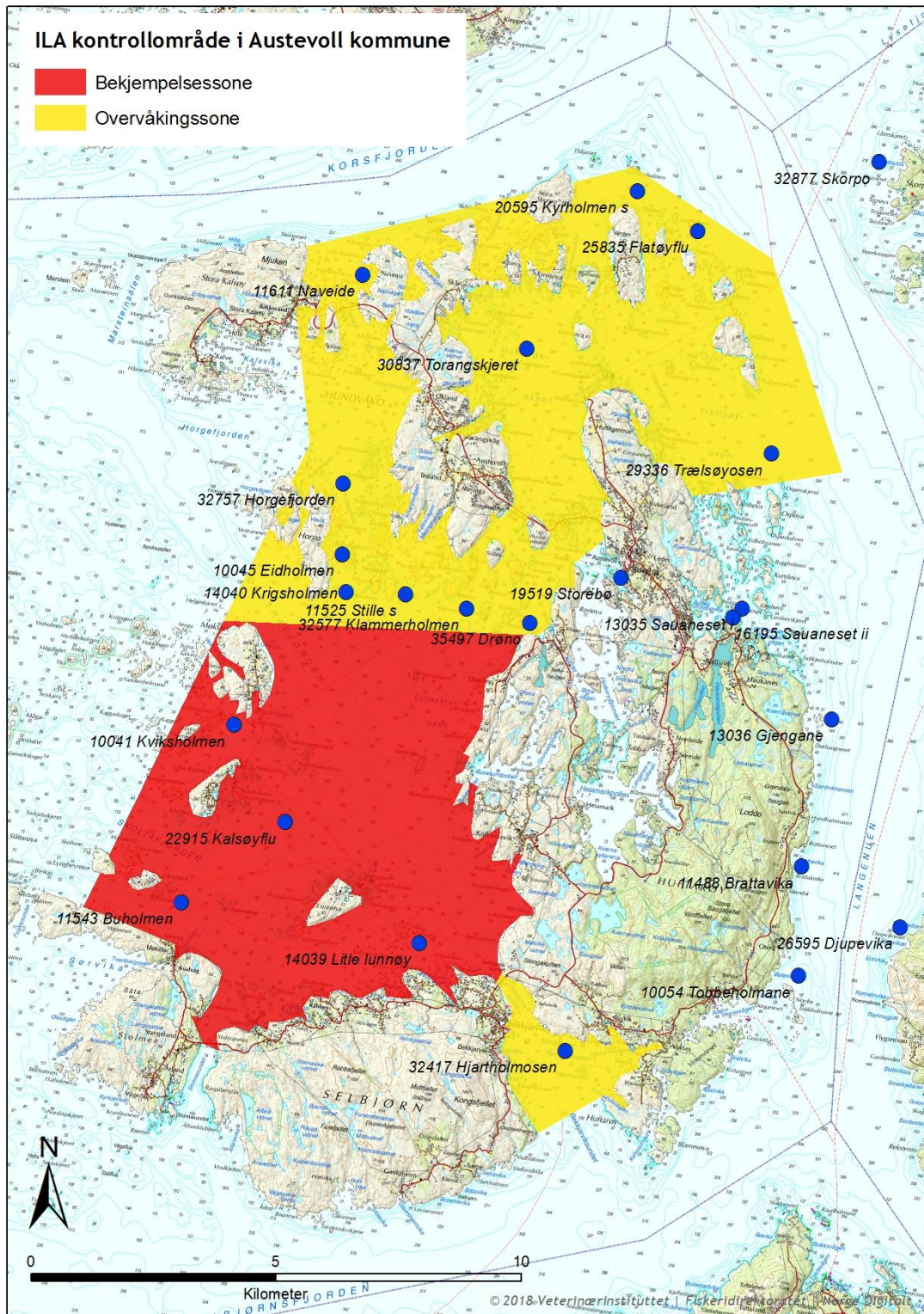
§ 18. Ikrafttredelse og varighet

Denne forskrift trer i kraft straks.

Forskriften oppheves automatisk to år etter fastsettelse av endringsforskrift som opphever bekjempelsessonen i samsvar med forskriftens § 13.

Vedlegg 1 kart:

Kart over ILA-kontrollområde i Austevoll kommune, Hordaland

Vedlegg 2 prøvetaking:

Plan for prøvetaking i forbindelse med kontrollområder for ILA

Fiskehelsetjenesten har ansvaret for helsekontrollen. For best mulig overvåking av ILA kan fiskehelsetjenesten gi veiledning til personell på anleggene om prøveuttak og oppbevaring av prøvene. Fiskehelsetjenesten samler inn samtlige prøver tatt gjennom den siste måneden og sender prøvene til Veterinærinstituttet eller til utpekt laboratorium.

Symptomer på sykdommen ILA:

Ved ILA finner man vanligvis tegn på sirkulasjonsforstyrrelser som acites, ødemer og stuvning, og tegn på karskade. Dette inkluderer alvorlige blødninger, punktblødninger i hud og indre organer. I noen tilfeller ser en bare generelle tegn på sirkulasjonsforstyrrelser, mens andre ganger finner man mørk eller blek lever, svullen nyre eller milt, eller blodopphopning i tarmen. Andre tegn inkluderer bleke gjeller, blødninger i øye og utstående øyne. Det er vanlig å ikke finne alle tegnene hos alle fiskene. ILA opptrer i ulike manifestasjoner der et varierende antall av beskrevne kliniske og patologiske tegn er til stede.

Lokaliteter med laks der det ikke er påvist ILA innenfor kontrollområdet:

1. Dødfisk plukkes daglig og gjennomgås. Prøvene for ILA-overvåking tas fra fersk dødfisk eller svimere som har vokst normalt, fra «litt rufsete fisk», men ikke fra taperfisk, med mindre disse har tegn på ILA. Det må ikke velges ut fisk for prøvetaking samtidig med at det pågår foring. Det anbefales at oppdretter fortløpende tar prøver fra 5-10 fisk gjennom en månedsperiode.

Det tas prøver fra hjerteventrikkel (for å få med endotelrikt vev) og helst også midtnyre som legges på glass med RNAlater®. Et glass for hver fisk. Prøvene lagres i kjøleskap i ett døgn og bør deretter helst oppbevares i fryser frem til innsending.

2. Ved den månedlige helsekontrollen tar fiskehelsetjenesten et tilsvarende antall prøver (5-10 fisk) av hjerte og helst også av nyre på RNAlater® for virusundersøkelse. Samlet antall laks som det tas prøver fra i løpet av en måned, bør være 10-20.
3. I perioden april til juni anbefales det også å ta ut svaberprøver av hudslim fra 10-20 stk. prøvetatt fisk og 40 flere fisk ved lokaliteten. Svaberprøvene analyseres vha. PCR og kan tas ut i forbindelse med lusetelling. Se detaljert beskrivelse under.

Mistanke om smittsom sykdom i lokaliteter med laks innenfor kontrollområdet:

1. Ved forøket dødelighet eller annen grunn til mistanke om sykdom skal helsekontroll gjennomføres uten unødig opphold for å avklare årsaksforhold, jf. akvakulturdriftsforskriften § 13. Ved forøket dødelighet eller dersom det er fisk med typiske tegn på ILA ved det daglige dødfiskopptaket, skal Mattilsynet umiddelbart varsles, jf. matlovens § 19 og akvakulturdriftsforskriftens § 13.
2. Dersom det ved den månedlige helsekontrollen er obduksjonsfunn som kan gi mistanke om ILA, skal det tas full organpakke på formalin (hjerte, lever, nyre, milt, tarm/blindsekker, hud/muskulatur og gjeller) samt hjerte og nyre på RNAlater® og virustransportmedium (fra samme fisk som det tas organprøver til histopatologi fra). For mer detaljert beskrivelse av prøveuttaket, se: http://www.vetinst.no/Proevetaking-og-diagnostikk/Proevetaking-fisk-krepsdyr-skjell#Prover_medium
3. Ved mistanke om ILA må prøvene sendes til Veterinærinstituttet.

Lokaliteter med regnbueørret innenfor kontrollområdet:

Regnbueørret blir ikke syk av ILAV, men kan være bærer av viruset blant annet i hudslim og på gjeller. Derfor anbefales det at fiskehelsetjenesten tar svaberprøver av hudslim fra 10 fisk per lokalitet for PCR-undersøkelse.

Uttak av svaberprøver:

Utstyr for svabring kan bestilles hos Veterinærinstituttet på utstyrsbestilling@vetinst.no. NB! Alle svaberprøver må sendes til Veterinærinstituttet for analyse.

Prøvene kan tas fra fersk dødfisk eller svimere som har vokst normalt, eller fra frisk, bedøvd fisk.

Fremgangsmåte ved svabring: Fra hvert individ svabres det aseptisk ved siden av ryggfinnen. Svaberen legges langs huden, ved siden av ryggfinnen og rulles med lett trykk bortover langs finnen. Det skal ikke trykkes så hardt at skjell løsner. Svaberen må ikke komme i kontakt med andre gjenstander/steder på fisken før eller etter svabring. Svaber puttes i rør med 'Nuclisens easymag extraction buffer' og brekkes av. For å påse at røret kan lukkes er det viktig at svaberen ikke stikkes helt ned i bunnen av røret før den brekkes av. Prøv å brette så nærme selve svaberen som mulig (Merk at dersom trepinnen blir våt, kan den være vanskelig å brette). Én svaber fra ett individ per rør. Merk rørene med individnummer. Svaberprøvene skal helst legges direkte i fryser og oppbevares i fryser frem til innsending.

Bomull-svaber med treskaft av typen «Forensics swab» fra Sarstedt (ordernr: 80.626) kan brukes. Svabrene må være sterile og pakket individuelt. 1,5 eller 2ml eppendorfrør fylles med 1 ml 'Nuclisens easymag extraction buffer'.

Rapportering av prøvesvar:

Veterinærinstituttet eller annet laboratorium skal sende kopi av alle analysedata til Mattilsynets avdelingskontor. Veterinærinstituttet, som kunnskapsstøtteinstitusjon, skal lage en samlerapport over ILA-overvåkingen innenfor kontrollområdene.

Dersom prøvene undersøkes ved et utpekt laboratorium, skal resultatene fra prøvene rapporteres til Veterinærinstituttet (referanselaboratorium), datamottak@vetinst.no, innen den 10. i hver måned.